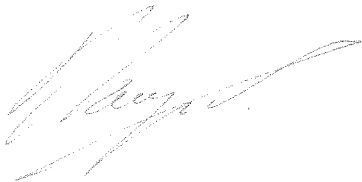

de groene ruimte

**Quicksan planlocaties
Julianaschool en Wilhelminaschool
Lunteren**

Colofon

Titel	Quickscan planlocaties Julianaschool en Wilhelminaschool - Lunteren
Projectnummer	07757
Opdrachtgever	Bouwbedrijf Zegers Ede BV
Datum	8 januari 2008
Status rapport	eindrapport
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte BV Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.W.M. Raaijmakers Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen med/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. WERKWIJZE EN UITVOERING	5
3. JULIANASCHOOL	7
3.1. Planlocatie	7
3.2. Resultaten planlocatie Julianaschool	11
3.3. Conclusie en aanbevelingen Julianaschool	14
4. WILHELMINASCHOOL	17
4.2. Resultaten Wilhelminaschool	21
4.3. Conclusie en aanbevelingen Wilhelminaschool	24
BRONNEN	25

Bijlage 1: Overzicht beschermingsregimes AMvB Flora- en faunawet - Julianaschool

Bijlage 2: Overzicht beschermingsregimes AMvB Flora- en faunawet - Wilhelminaschool

I. INLEIDING

In opdracht van Bouwbedrijf Zeegers te Ede heeft De Groene Ruimte BV in juli 2007 een Flora- en faunaonderzoek (quickscan) voor de planlocaties Julianaschool en Wilhelminaschool te Lunteren uitgevoerd.

Het plangebied betreft twee schoolterreinen (planlocaties) in de bebouwde kom van Lunteren. De ingreep betreft herontwikkeling van het plangebied, bestaande uit de sloop van de twee scholen en het kinderdagverblijf, met uitzondering van een deel van de Julianaschool, en het verwijderen van alle beplanting op enkele 'noemenswaardige bomen' na.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. De beoogde ingreep kan een effect hebben op de eventueel aanwezige (beschermd) planten- en diersoorten. De quickscan is uitgevoerd om vast te stellen of zich beschermde soorten bevinden in het plangebied, of deze soorten er gebruik van maken en of deze soorten verstoord worden door de ingreep (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden).

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

- Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Art. 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Art. 11 Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van de ecologische quickscan van de planlocatie. In het kader van de quickscan zijn een beknopt bronnenonderzoek en een veldonderzoek uitgevoerd. Van de planlocatie is een situatiebeschrijving opgenomen. Daarnaast zijn - per soortengroep - de aangetroffen en de zeer waarschijnlijk aanwezige, beschermde soorten aangegeven. Ook is aangegeven welke van deze soorten door de ingreep ter plaatse worden verstoord en voor welke soorten derhalve een ontheffing in het kader van de FF-wet is vereist. Indien bronnenonderzoek en veldonderzoek onvoldoende informatie of zekerheid hebben opgeleverd, waardoor nader (veld-)onderzoek is vereist, is dat aangegeven.

In de bijlagen 1 en 2 is aangegeven welke middels de FF-wet beschermde soorten op de planlocaties voorkomen en welke daarvan door de ingreep worden verstoord.

Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de vereisten vanuit de FF-wet.

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 11 juli 2007. Het was een bewolkte dag met weinig wind en af en toe regen. Het was circa 14 °C. Het veldbezoek is uitgevoerd door een ervaren veldecoloog van De Groene Ruimte¹⁾. Daarbij zijn alle (sporen van) beschermde soorten genoteerd. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten²⁾. Ook andere bijzondere waarnemingen zijn genoteerd en er zijn foto's gemaakt. Om de aanwezigheid van vleermuizen vast te stellen, is onderzoek gedaan met behulp van een bat-detector.

Er is wel gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten(-groepen) uitgevoerd.

In hoofdstuk 3 is de planlocatie Julianaschool beschreven. De planlocatie Wilhelminaschool is beschreven in hoofdstuk 4. Voor beide planlocaties is de opbouw van het hoofdstuk gelijk: eerst is de huidige situatie beschreven, daarna worden de resultaten van de quickscan weergegeven en tenslotte volgen de conclusies.

In bijlage 1 is een lijst opgenomen met daarop alle soorten die zijn aangetroffen op de planlocatie Julianaschool en vermeld staan in AMvB behorende bij de Flora- en faunawet. In bijlage 2 is een zelfde lijst opgenomen met daarop alle soorten die zijn aangetroffen op de planlocatie Wilhelminaschool.

¹⁾ Dhr. Jan Maassen.

²⁾ De meeste planten- en diersoorten zijn niet jaarrond vindbaar in het veld. Door het plangebied ook op mogelijke geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen, wordt een beeld verkregen van de mogelijkheid of waarschijnlijkheid dat deze soorten voorkomen. Om een maximale zekerheid over het al dan niet voorkomen te verkrijgen kunnen gerichte inventarisaties in de daarvoor geschikte seizoenen noodzakelijk zijn.

3. JULIANASCHOOL

3.1. Planlocatie en ingreep Julianaschool

Ligging en omgeving

De planlocatie betreft de Julianaschool in het centrum van Lunteren (gemeente Ede). De bebouwing rondom de school bestaat uit nieuwe, oude en historische panden. Direct ten oosten van de planlocatie ligt het winkel- en horecacentrum van Lunteren. Ten westen en zuiden van de school is leegstaande bedrijfsbebouwing aanwezig. Zowel op als rond de planlocatie liggen stukken braakliggend terrein. In de gehele omgeving zijn veel groen en solitaire bomen aanwezig, waaronder enkele monumentale exemplaren.

Ligging planlocatie Julianaschool in Lunteren

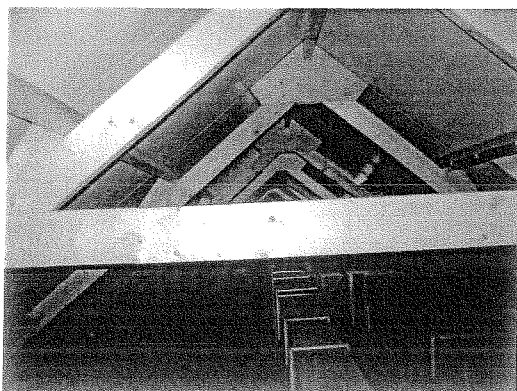
Bodemgesteldheid en waterhuishouding

De bodem in de omgeving van de Julianaschool bestaat uit droge, al dan niet leemhoudende zandgrond. De bodem is van nature matig voedselrijk, maar deze is binnen de planlocatie op niet bestrate oppervlakten verrijkt met humus. Op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan zijn geen watergangen of open wateren aanwezig.

Julianaschool gezien vanaf de Julianastraat

Zolder

Houten daklijst met geïntegreerde dakgoot aan de noordzijde van het gebouw

de groene ruimte

Inrichting

Tijdens het veldbezoek bestond de planlocatie uit vier delen: het schoolgebouw met het bijbehorende plein (1), een braakliggend terrein (2) ten zuiden van de school, een tuin (3) ten zuidoosten van de school en een plantsoen (4) grenzend aan de oostzijde van de school.

Inrichting planlocatie Julianaschool te Lunteren

Het oude schoolgebouw is omstreeks 1900 gebouwd en daarna diverse malen uitgebreid. De jongste aanbouw stamt uit 1990. Het oudste gebouw is langwerpig en heeft een schuin dak bekleed met dakpannen. Onder het schuine dak ligt een zolder die keurig afgedicht is. De oorspronkelijke schoorsteen is verwijderd en het rookkanaal is aangepast voor de afvoer van de centrale verwarming.

Haaks op het oude gebouw staat een latere aanbouw met slechts één verdieping en een plat dak bekleed met asfalt. De schoorsteen en het rookkanaal van dit gebouw zijn buiten gebruik. In de oksel van de twee gebouwen is moderne bebouwing geplaatst. Ook deze bebouwing heeft een plat dak en maar één verdieping. Tussen het plafond en de dakbekleding van deze bebouwing is veel loze ruimte. Deze is van buitenaf niet bereikbaar. Alleen de jongste aanbouw bevat muren met spouwruimte en een kruipruimte.

Alle bebouwing is van binnen goed onderhouden en afgedicht en, op de zolder na, volledig in gebruik. Aan de buitenzijde van het hele gebouw zijn gevellijsten en andere gevelbetimmering aanwezig. Van de oudere gebouwen zijn de dakgoten in de houten betimmering verwerkt. Aan de zuidkant van het complex vertoont de gevelbetimmering achterstallig onderhoud. De

(spouwloze) muren hier zijn bijzonder slecht en vertonen scheuren en gaten.

Het schoolplein ten westen van het schoolgebouw is bestraat met stoeptegels. In de zuidwesthoek van het terrein is een afgescheiden speelplaats met een zandbak en speeltoestellen voor de kleinste kinderen. Verder staan er op het schoolplein een open, houten fietsenstalling en enkele, meer dan 50 jaar oude bomen: aan de westkant van het schoolgebouw staan twee monumentale lindebomen, een forse Zomereik en een Paardenkastanje; langs de Postweg staan drie Robinia's van 30 tot 40 jaar oud.

Linde op het schoolplein

Op het nu braakliggende terrein ten zuiden van de Julianaschool ligt een dikke laag steengruis, die waarschijnlijk afkomstig is van de voormalige bebouwing. De vegetatie rondom het steengruis bestaat uit grassen (onder andere Gestreepte witbol en Hoog struisgras) en soorten die van ruderaal terrein houden. Om het braakliggende terrein staat een hoge houtwal met 30 tot 40 jaar oude Ruwe berken en een enkele Robinia, Beuk, Spaanse aak en Paardenkastanje. De ondergroei is uitgegroeid tot een tweede boomlaag met soorten als Eenstijlige meidoorn en Amerikaans krentenboompje. Lagere ondergroei is slechts op enkele plaatsen aanwezig en bestaat daar uit Robinia en Gewone braam.

Rond het schoolgebouw zijn slechts twee onbestrate, groene plekken: de tuin ten zuidoosten van de school en het plantsoen ten oosten van de school.

Tuin aan de zuidkant

De tuin ligt direct achter de zuidelijke aanbouw en bestaat grotendeels uit verwaarloosd gazon. Tegen de gevel van het gebouw aan woekert Gewone braam. Tussen de tuinaanplant op de afscheiding met de burens groeien hoge Grote brandnetels. Het deel van de tuin dat bij Julianastraat 6 hoort, bestaat uit een goed onderhouden gazon. Hier staat een stenen schuur.

In het plantsoen staan veel lage wintergroene struiken, waaronder Taxus. Ook staat er een grote Blauwe spar. Het plantsoen heeft een enigzins verwaarloosd uiterlijk.

Ingreep

De ingreep betreft de sloop van een deel van de Julianaschool, de verwijdering van een deel van de beplanting en de bouw van een nieuw schoolcomplex. De ingreep is - in het kader van de FF-wet - aan te duiden als een "ruimtelijke inrichting of ontwikkeling". Het overblijvende deel van de Julianaschool wordt verbouwd en enkele solitaire bomen blijven gespaard.

3.2. Resultaten planlocatie Julianaschool

Tijdens het veldonderzoek is veel aandacht besteed aan onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde vegetatie en het (mogelijke) verblijf van beschermde diersoorten in de bebouwing en beplanting op de planlocatie. De resultaten van het veldonderzoek worden per soortgroep genoemd.

Flora

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet		
Plantensoort	Overtreding FF-wet artikel	Opmerkingen
	8	
< geen >		

De natuurlijke flora op de planlocatie bestaat uit zeer algemene tred- en verstoringsvegetaties. Op de braakliggende en weinig beheerde groene terreindelen vindt een meer natuurlijke ontwikkeling plaats, waardoor ruigtevegetaties met veel Grote brandnetel en Gestreepte witbol ontstaan zijn. Op beschaduwde plekken zijn soorten als Stinkende gouwe, Klein springzaad en Geel nagelkruid waargenomen. Deze soorten komen veel voor op voedselrijke bodems in de zoombegroeiing van stadsparken. Op het braakliggende terrein ten zuiden van de Julianaschool groeit ruderaal vegetatie. In de houtwallen komt veel verwilderde Robinia voor. Verder bestaat de houtopslag voor een groot deel uit Gewone braam.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten of Rode-Lijstsoorten aangetroffen; gezien de huidige inrichting van het terrein en de beperkte ontwikkeling van de vegetaties worden deze ook niet verwacht.

Braakliggend terrein met steengruis

Vogels

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					
De ingreep is alleen toegestaan: • indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep controle hierop uit (laten) voeren); • indien geen nesttrouwe soorten worden verstoord. Zo mogelijk vindt de ingreep plaats buiten het broedseizoen (globale indicatie: september - januari)					

Er zijn alleen zeer algemene stadsvogels, zoals Turkse tortel, Houtduif, Merel, Koolmees, Pimpelmees, Huismus, Roodborst en Ekster waargenomen. In een berk op het braakliggende terrein zijn twee eksternesten waargenomen. Ook zijn er uitvliegende Koolmezen en Pimpelmezen gezien. De behuizing van de zonneschermen aan de zuidgevel van de Julianaschool wordt door Huismussen gebruikt als schuil- en overnachtingsplaats.

Er is tijdens het veldbezoek specifiek gekeken naar (sporen van) verblijfplaatsen van uilen of holtes van bosvogels, maar deze zijn niet waargenomen.

Er is geen ontheffing nodig, mits de ingreep plaatsvindt op het moment dat er geen broedgevallen van bovenstaande soorten aanwezig zijn.

Vleermuizen

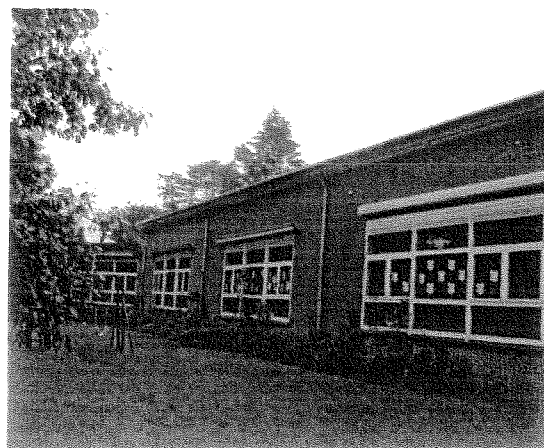
Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
Gewone Zwergvleermuis					Nader onderzoek; vermoedelijk verblijfplaatsen (achter zonneschermen)

De planlocatie van de Julianaschool ligt in een kleinschalige, stedelijke omgeving die geschikt is als habitat voor vleermuizen. Er is veel groen aanwezig in de vorm van bomen en houtsingels. Ook is er een grote diversiteit aan bebouwing, waaronder enkele ongebruikte en goed toegankelijke lege gebouwen.

Alle bebouwing is aan de buitenzijde en voor een groot deel ook aan de binnenzijde geïnspecteerd op mogelijke verblijfplaatsen en sporen van verblijf van vleermuizen. Er zijn verschillende (mogelijke) verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

- Het ongebruikte rookkanaal van de oudste aanbouw kan dienen als zomer- en winterverblijf.

Zuidgevel met zonneschermen

- De ventilatieopeningen aan de westgevel van het schoolgebouw geven toegang tot de spouwruimte en liggen gunstig ten opzichte van aanvliegroutes van vleermuizen. Door het gebruik van centrale verwarming zal de spouwruimte minder geschikt zijn als winterverblijf.
- Op basis van het vlieggedrag wordt verwacht dat er Gewone vleermuizen in of achter de behuizing van de zonnenschermen aan de zuidgevel huizen.
- Het is mogelijk dat 's zomers onder de dakpannen van het oudste gebouw Gewone dwergvleermuizen verblijven.

Aan de binnenkant is het gebouw dusdanig afgedicht en onderhouden dat er geen verblijfsmogelijkheden van vleermuizen verwacht worden; er zijn ook geen sporen of aanwijzingen daarvoor gevonden.

Tijdens en na het invallen van de schemering (tussen 22.15 en 23.30 uur) is bat-detectoronderzoek verricht. De weersomstandigheden waren voor dit onderzoek gunstig: windstil en droog. De temperatuur was circa 13 °C. Er is veel activiteit van Gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de zuidgevel van het schoolgebouw en de aangrenzende tuin geconstateerd; vooral ter hoogte van de zuidwesthoek van het gebouw. Mogelijk verblijven de vleermuizen in de behuizing van de zonnenschermen. Er zijn geen waarnemingen elders rond het gebouw gedaan. Er is geen indicatie dat andere soorten vleermuizen aanwezig zijn in en rond de Julianaschool.

Overige zoogdieren

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

De planlocatie van de Julianaschool biedt mogelijkheden voor kleine zoogdieren; kleine marterachtigen, Egels, Huisspitsmuizen en Bosmuizen kunnen er schuilgelegenheid vinden. Tijdens het veldbezoek zijn sporen van Veldmuizen aangetroffen. Er zijn geen Veldmuizen of andere soorten waargenomen.

Amfibieën, reptielen en vissen

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Door het ontbreken van natte elementen biedt de planlocatie van de Julianaschool geen biotoop aan amfibieën of vissen. Het is onwaarschijnlijk dat hier reptielen voorkomen.

Insecten en andere ongewervelden

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Op een paar zeer algemene soorten, zoals Atalanta, Groot koolwitje en Klein koolwitje na, zijn er geen dagvlinders waargenomen. De planlocatie biedt habitat aan deze en een aantal andere algemene dagvlinderssoorten die men in een groene, stedelijke omgeving kan verwachten. Op de graslandlocaties kan men soorten als Kleine vuurvinder, Icarusblauwtje, Zwartspriedikkopje en Hooibeestje verwachten. Ook deze soorten zijn algemeen voorkomende soorten, maar ze hebben iets specifiekere habitateisen.

Door het ontbreken van natte elementen is de planlocatie ongeschikt voor libellen.

3.3. Conclusie en aanbevelingen Julianaschool

- De ingreep betreft de sloop en verbouwing van de huidige bebouwing, het verwijderen van (een deel van) de beplanting en de bouw van een nieuw deel van de Julianaschool.
- Van de streng beschermde soorten wordt van de Gewone dwergvleermuis een vaste verblijfplaats in of achter de zonne-schermen aan de zuidgevel verwacht.
- Nader onderzoek dient meer duidelijkheid te geven over de zekerheid en aard van de verwachte vaste verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis. Dat kan door in de winter 2007/2008 de kasten van de zonneschermen met gespecialiseerde apparatuur te inspecteren; een alternatief of eventueel benodigd aanvullend onderzoek bestaat uit het uitvoeren van een aantal veldbezoeken in het inventarisatieseizoen 2008, gericht op het vaststellen van uit- of invliegactiviteiten.
- Indien de aanwezigheid van de streng beschermde³⁾ 'Gewone dwergvleermuis' wordt vastgesteld, zal de verblijfplaats door de ingreep worden verstoord. In dat geval is voor de ingreep ontheffing vereist voor het wegnemen van een vaste verblijfplaats (artikel 11). Indien een vaste verblijfplaats kan worden uitgesloten, is geen ontheffing vereist.
- Met uitzondering van de hiervoor genoemde Gewone dwergvleermuis zijn geen andere streng beschermde soorten waargenomen; deze worden ook niet verwacht. Voor de soorten van tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een automatische ontheffing bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.
- Voor alle soorten (beschermde en niet beschermde) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden zo worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord. In het algemeen geldt dat de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord. Daarbij dient speciaal rekening te worden gehouden met de Huismus, omdat die een zeer lang broedseizoen kent: tot in september is mogelijk. Eventueel te vellen beplantingen dienen vooraf te worden geïnspecteerd op aanwezigheid van nesten van soorten die jaarrond aan hun nest gebonden zijn (uilen, spechten, eek-

³⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

hoorn). Aanwezige dieren (algemene soorten, en soorten zonder bijzondere beschermings-status) worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikt biotoop⁴⁾.

- Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, solitaire bomen, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten.

⁴⁾ Voor het wegvangen, verdrijven of verplaatsen van beschermde soorten (ook die van tabel I) is een ontheffing in het kader van de FF-wet vereist!

4. WILHELMINASCHOOL

4.1. Planlocatie en ingreep Wilhelminaschool

Ligging en omgeving

Deze planlocatie betreft de Wilhelminaschool in de bebouwde kom van Lunteren. In de directe omgeving van de planlocatie liggen na-oorlogse woningblokken (rijtjeshuizen). De beplanting in de omgeving is jonger dan die rond de Julianaschool. Langs de openbare weg ter hoogte van de Wilhelminaschool staan rijen aangeplante, jonge laanbomen.

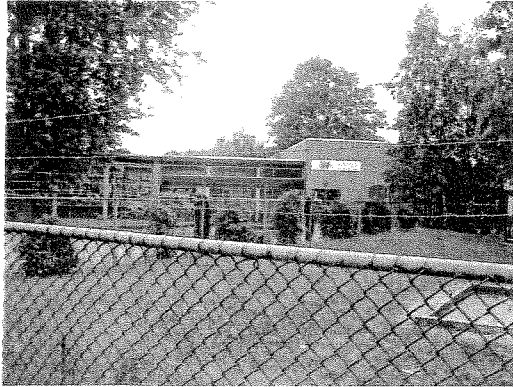
Ligging planlocatie Wilhelminaschool in Lunteren

Bodemgesteldheid en waterhuishouding

De bodem bestaat uit droge, leemhoudende grond met op de niet bestrate oppervlaktes een voedselrijke bovenlaag als gevolg van bemesting. Er zijn geen watergangen of open wateren aanwezig in de omgeving van de planlocatie. Aan de noordkant van de planlocatie is als gevolg van een ondoorlatende ondergrond vegetatie van iets vochtigere bodems te vinden.

Wilhelminaschool

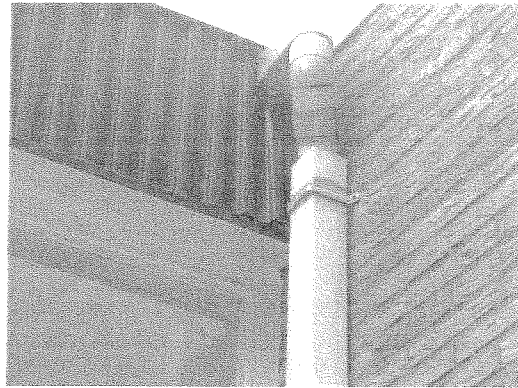
Kinderdagverblijf De Das

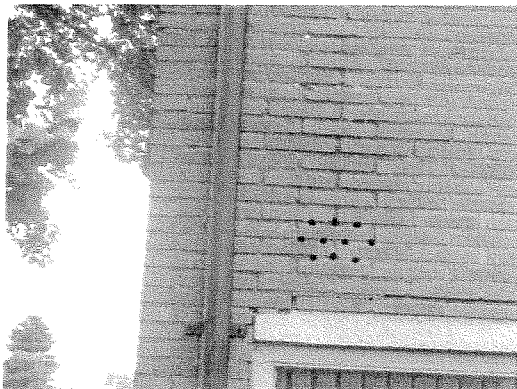
Gevelplaten

Golfplaten als gevelbetimmering

**Ventilatiegaten spouwmuur
Wilhelminaschool**

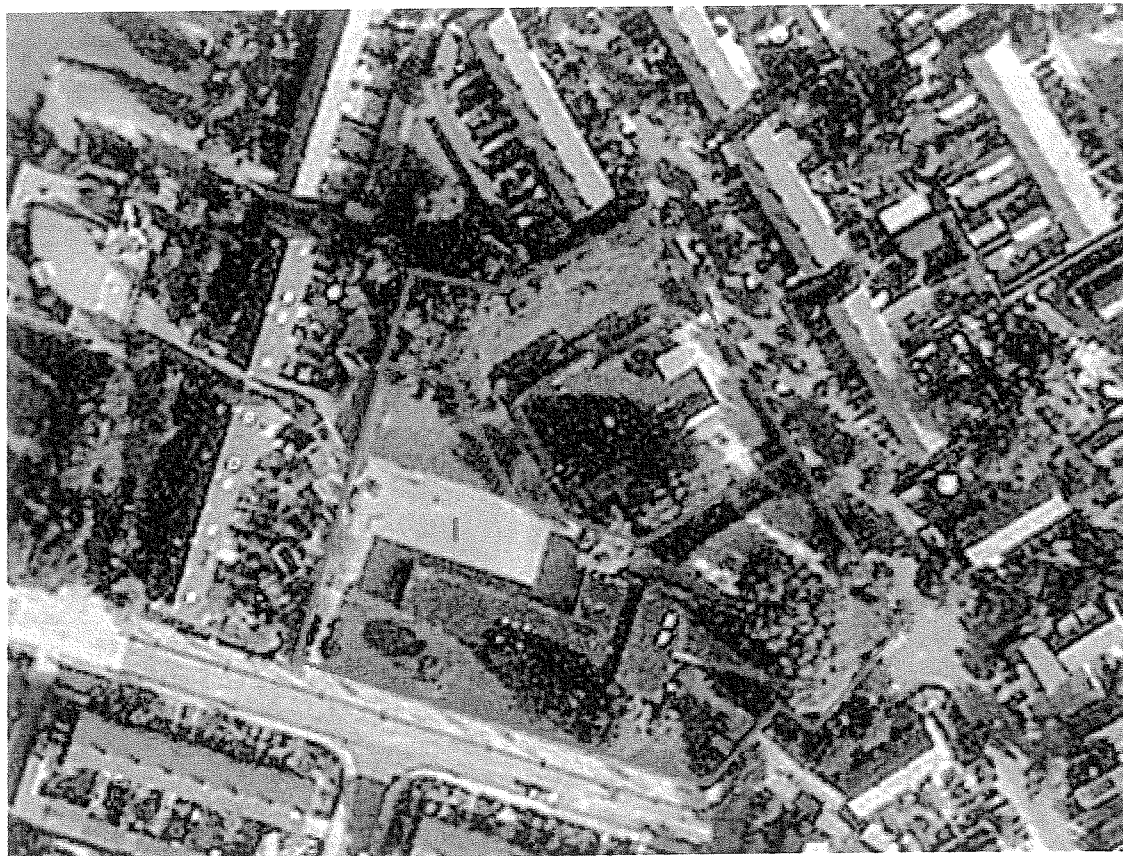

Inrichting

De planlocatie van de Wilhelminaschool bestaat uit twee delen, afgescheiden door een hekwerk. Op het grootste deel (1) staat de Wilhelminaschool; het kleinere deel (2) behoort tot Kinderdagverblijf 'De Das'. De bebouwing wordt omgeven door gazons en grasland.

Wilhelminaschool en Kinderdagverblijf De Das, Lunteren

De Wilhelminaschool is gebouwd in de jaren zestig/zeventig en bestaat uit een gedeelte met leslokalen, een facilitair gedeelte en een tweede verdieping die dienst doet als magazijn en archiefruimte.

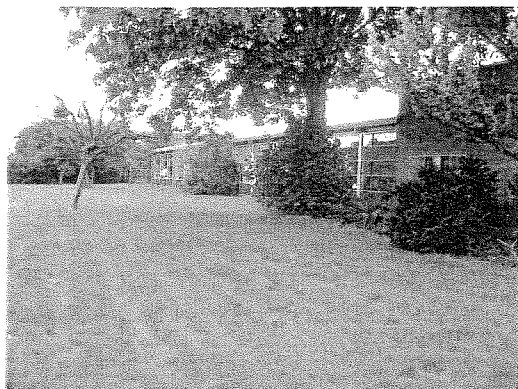
Alle delen hebben een plat dak. De lange gevels bestaan uit glaswerk, kozijnen en gevelbetimmering. De korte gevels bestaan uit blinde bakstenen muren. Langs de gehele dakrand van het gebouw zijn daklijsten geplaatst die bestaan uit metalen golfplaten met een aluminium afdekstrip. De muren van de school bevatten spouwruimte en op sommige plekken zijn ventilatiegaten geboord. Het plafond boven de galerij langs de leslokalen aan de noordzijde is verlaagd. Tussen het plafond en het dak bevindt zich loze ruimte, die van buiten afgedicht is met glasplaten, waar daglicht doorheen valt. Het gehele gebouw is goed onderhouden en alle ruimtes zijn in gebruik.

Het kinderdagverblijf is van recentere bouw. Het gebouw heeft één verdieping en een plat dak. De gevelbetimmering is goed afgedicht. Er zijn ventilatiegaten geboord naar de spouwruimte.

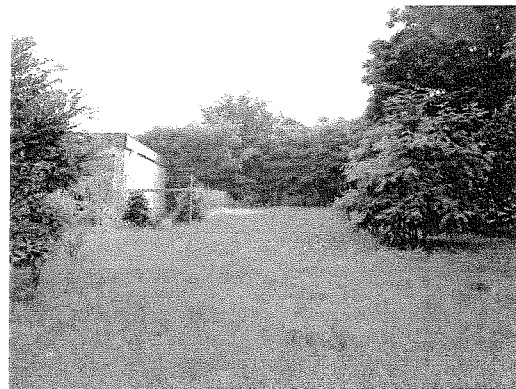
Het gebouw is goed onderhouden en geheel in gebruik.

Het grootste deel van het terrein rondom de Wilhelminaschool is bestraat met stoeptegels en in gebruik als schoolplein. Ten zuiden van het schoolgebouw, aan de Van Hogendorpstraat ligt een goed onderhouden gazon. Rond het kinderdagverblijf is meer natuurlijk grasland met Gewoon struisgras en Gewoon biggenkruid te vinden. Aan de noordwestkant van het gebouw bevindt zich een bloemrijk grasland met Gewoon biggenkruid, Duizendblad en Pitrus (een soort van vochtige gronden). Aan de struikvormige Robinia's is te zien dat het grasland al enige tijd niet meer beheerd is. Aan de zuidoost- en zuidwestkant van het gebouw zijn vergelijkbare, maar meer vertrapte graslanden te vinden.

Gazon bij Wilhelminaschool

Grasland bij Kinderdagverblijf

Aan de westrand van de planlocatie langs het schoolplein staan hagen van coniferen en Laurierkers. Meer verspreid over het terrein staan lage haagjes en perkjes met Vuurdoorn en andere wintergroene sierstruiken. Bij de ingang van de Wilhelminaschool aan de Troelstrastraat staan vier Esdoorns van 30 tot 40 jaar oud met relatief korte stammen en hoge, langwerpige kronen. Tussen de school en het kinderdagverblijf staan twee Platanen en een meerstammige Schietwilg. Verspreid over het terrein staan jonge Ruwe berken in groepen aangeplant. Op enkele plaatsen staan ook iets oudere berken.

Meer natuurlijke houtopslag is te vinden op een centrale plek aan de voorgevel van de school. Hier staat struweel met Gewone braam en Gewone vlier. Een restant van een verwijderde houtsingel of bomenrij met Populier en Grauwe wilg staat aan de westrand van de planlocatie. Aan de noordrand wordt het terrein van het kinderdagverblijf van de openbare weg gescheiden door een houtwal met veel Robinia en wat Gewone vlier en Amerikaans krentenboompje. In noordwestelijke richting is de houtwal breder en dichter begroeid. Door de dicht opeenstaande Robinia's lijkt het een donker bosje.

Ingreep

De ingreep betreft de sloop van de Wilhelminaschool en Kinderdagverblijf 'De Das' en het verwijderen van alle beplanting, behalve enkele noemenswaardige bomen. Hierna wordt de planlocatie opnieuw ingericht. De ingreep is -in het kader van de FF-wet- aan te duiden als een "ruimtelijke inrichting of ontwikkeling".

4.2. Resultaten Wilhelminaschool

Tijdens het veldonderzoek is veel aandacht besteed aan onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde vegetatie en het (mogelijke) verblijf van beschermde diersoorten in de bebouwing en beplanting op de planlocatie. De resultaten van het veldonderzoek worden per soortgroep genoemd.

Flora

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet		
Plantensoort	Overtreding FF-wet artikel	
	8	
< geen >		

De vegetatie bestaat uit algemeen voorkomende tred- en verstoringsvegetatie. Op plekken met een minder intensief beheer vindt natuurlijke ontwikkeling van ruigtevegetatie met Grote Brandnetel en Gestreepte witbol plaats. Op beschaduwde plekken zijn soorten van nitrofiële zoombegroeiing, zoals Stinkende Gouwe, Klein springzaad, Geel Nagelkruid en Knopig helmkruid aangetroffen. Op de planlocatie zijn ook Gewoon biggenkruid en Gewoon struisgras, soorten van schraalgrasland, waargenomen. Ook is er een bloemrijk grasland met Duizendblad en Pitrus aanwezig. Aangeplante bomen zijn onder andere Esdoorn, Populier, Schietwilg en Ruwe berk. Meer natuurlijke houtopslag bestaat uit voornamelijk Gewone braam, Gewone vlier en Robinia.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten of Rode-Lijstsoorten aangetroffen; gezien het intensieve gebruik van het terrein worden deze ook niet verwacht.

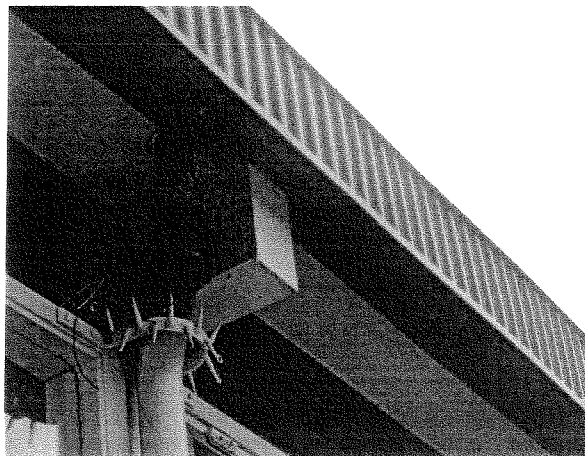
Vogels

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet				
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel			
	9	10	11	12
< geen >				
De ingreep is alleen toegestaan: • indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep controle hierop uit (laten) voeren); • indien geen nesttrouwe soorten worden verstoord. Zo mogelijk vindt de ingreep plaats buiten het broedseizoen (globale indicatie: september - januari)				

Er zijn alleen zeer algemene stadsvogels als Houtduif, Koolmees, Pimpelmees, Merel, Spreeuw, Ekster en meerdere exemplaren van de Turkse tortel waargenomen. In de holten van uitstekende, stalen draagbalken aan de noorgevel zijn twee nesten van de Turkse tortel gezien. In het bosje in de noordwesthoek van het terrein is een nest van de Houtduif aangetroffen. Er is specifiek gezocht naar verblijfplaatsen of sporen van steen- en hollenbroeders, zoals uilen,

spechten en bosvogels. Van deze groepen zijn geen soorten of sporen aangetroffen.

Nest van een Turkse tortel in de holte van een draagbalk

Vleermuizen

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
Gewone dwergvleermuis					Starten onderzoek

Alle bebouwing is aan de buitenzijde en voor een groot deel ook aan de binnenzijde geïnspecteerd op mogelijke verblijfplaatsen en sporen van verblijf van vleermuizen. Er zijn verschillende (mogelijke) verblijfsplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

- De gevelbekleding aan de bovenrand van het schoolgebouw bestaat uit metalen golfplaten afgewerkt met een aluminium strip. De ruimtes die daarmee ontstaan zijn toegankelijk en geschikt voor vleermuizen. Echter, in de zomer kunnen deze ruimtes te warm worden voor vleermuizen.
- Op enkele plekken hebben vleermuizen toegang tot de ruimtes achter het houtwerk. Aan de noordgevel zijn ruimtes aanwezig achter het plaatwerk binnen de kozijnbetimmering.
- In de muren van beide gebouwen zijn gaten geboord voor ventilatie van de spouwruimtes. De gaten zijn groot genoeg voor vleermuizen en liggen gunstig ten opzichte van aanvliegroutes.
- Via ventilatiespleten zijn ook de kruipruimtes toegankelijk. Deze liggen laag ten opzichte van de aanvliegroutes, maar de ruimtes kunnen zeker dienst doen als winterverblijf van vleermuizen.

De gebouwen van de Wilhelminaschool en het Kinderdagverblijf zijn beide intensief in gebruik en goed afgedicht en onderhouden. De aanwezigheid van vleermuizen in het gebouw is daarom onwaarschijnlijk.

Tijdens en na het invallen van de schemering (tussen 22.15 en 23.30 uur) is bat-detectoronder-

zoek verricht. De weersomstandigheden waren voor dit onderzoek gunstig: windstil en droog. De temperatuur was circa 13 °C. Er zijn langs de zuidgevel ter hoogte van de Van Hogendoornstraat Gewone dwergvleermuizen geconstateerd. Waarschijnlijk betrof het hier foerageeractiviteiten en geen uitvliegactiviteiten. Het binnenterrein op de planlocatie was niet toegankelijk voor onderzoek.

Overige zoogdieren

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

De beplanting rond de Wilhelminaschool en het Kinderdagverblijf is niet echt geschikt voor kleine zoogdiersoorten als Egels, Huisspitsmuizen of Bosmuizen. Er zijn sporen van de Mol en de Veldmuis aangetroffen. Deze of andere soorten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Het is echter niet uit te sluiten dat er zoogdieren aanwezig zijn. De genoemde soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; hiervoor geldt een automatische ontheffing bij onder andere "ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen".

Amfibieën, reptielen en vissen

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Op de planlocatie ontbreken natte elementen, waardoor er geen soorten uit deze groep zijn waargenomen of verwacht kunnen worden. Het is onwaarschijnlijk dat er reptielen op de planlocatie aanwezig zijn.

Insecten en andere ongewervelden

Verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Overtreding FF-wet artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

De planlocatie biedt habitat aan enkele algemene dagvlindersoorten. De Atalanta, het Grote en het Kleine koolwitje zijn waargenomen. Voor deze algemene soorten hoeft geen ontheffing

aangevraagd te worden. Door het ontbreken van natte elementen in de omgeving zijn geen libellen aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht.

4.3. Conclusie en aanbevelingen Wilhelminaschool

- De ingreep betreft de sloop van de gebouwen en het verwijderen van (een deel van) de beplanting op de planlocatie van de Wilhelminaschool te Lunteren.
- Voor de streng beschermde Gewone dwergvleermuis zijn verschillende mogelijkheden voor vaste verblijfplaatsen aangetroffen in spouwruimtes, achter betimmeringen en beplantingen en in kruipruimtes.
- Nader onderzoek dient meer duidelijkheid te geven over de zekerheid en aard van de verwachte vaste verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis. Dat kan door in de winter 2007/2008 de genoemde mogelijkheden met gespecialiseerde apparatuur te inspecteren; een alternatief of eventueel benodigd aanvullend onderzoek bestaat uit het uitvoeren van een aantal veldbezoeken in het inventarisatieseizoen 2008, gericht op het vaststellen van uit- of invliegactiviteiten.
- Indien de aanwezigheid van de streng beschermde⁵⁾ 'Gewone dwergvleermuis' wordt vastgesteld, zal de verblijfplaats door de ingreep worden verstoord. In dat geval is voor de ingreep ontheffing vereist voor het wegnemen van een vaste verblijfplaats (artikel 11). Indien een vaste verblijfplaats kan worden uitgesloten, is geen ontheffing vereist.
- Met uitzondering van de hiervoor genoemde Gewone dwergvleermuis zijn geen andere streng beschermde soorten waargenomen; deze worden ook niet verwacht. Voor de soorten van tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een automatische ontheffing bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.
- Voor alle soorten (beschermd en niet beschermd) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden zo worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord. In het algemeen geldt dat de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord. Daarbij dient speciaal rekening te worden gehouden met de Huismus, omdat die een zeer lang broedseizoen kent: tot in september is mogelijk. Eventueel te vellen beplantingen dienen vooraf te worden geïnspecteerd op aanwezigheid van nesten van soorten die jaarrond aan hun nest gebonden zijn (uilen, spechten, eekhoorn). Aanwezige dieren (algemene soorten, en soorten zonder bijzondere beschermingsstatus) worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikt biotoop⁶⁾.
- Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, solitaire bomen, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten.

⁵⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

⁶⁾ Voor het wegvangen, verdrijven of verplaatsen van beschermde soorten (ook die van tabel 1) is een ontheffing in het kader van de FF-wet vereist!

BRONNEN

INTERNET

- Het Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- Min. van LNV (www2.minlenv/thema/groen/natuur/natura2000/gebieden)
- Ravon (www.ravon.nl)

Bijlagen

Bijlage I. Overzicht beschermingsregimes AMvB Flora- en faunawet Julianaschool

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). De vogelsoorten zijn door De Groene Ruimte als tabel 4 toegevoegd in deze bijlage.

R = soort van de Rode Lijst (alleen tabellen 1 t/m 3).

Van de met * gemarkeerde vogelsoorten in tabel 4 zijn de verblijfplaatsen ook buiten het broedseizoen beschermd (interpretatie mond. med. ministerie van LNV).

In de tabellen zijn de in (de directe omgeving van) het plangebied voorkomende soorten, die (naar verwachting) door de ingreep worden verstoord, waarvoor op basis van hun beschermingsstatus een ontheffing nodig wordt geacht, in rood aangegeven. De soorten waarvoor nader onderzoek nodig wordt geacht zijn in oranje aangegeven. Tevens is in rood of oranje aangegeven welke artikelen uit de FF-wet (8 t/m 12) naar verwachting worden overtreden. De soorten die door de ingreep, bij navolging van de opgenomen aanbevelingen, naar verwachting niet worden verstoord en/of waarvoor op basis van hun beschermingsstatus geen ontheffing nodig wordt geacht, zijn in blauw weergegeven.

De grijze arcering van een vakje betekent: niet van toepassing.

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel 2

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van

LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang⁷⁾;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).
- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Toelichting tabel 4.

- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten, zoals voor de soorten van tabel 3.

⁷⁾

- onderzoek en onderwijs
- repopulatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

de groene ruimte

Tabel I: Algemene soorten

Zoogdieren		8	9	10	11	12
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>					
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>					
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>					
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>					
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>					
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>					
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>					
Haas	<i>Lepus europeus</i>					
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>					
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>					
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>					
Mol	<i>Talpa europea</i>					
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>					
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>					
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>					
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>					
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>					
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>					
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>					
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>					
Reptielen en amfibieën		8	9	10	11	12
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>					
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>					
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>					
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>					
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>					
Mieren		8	9	10	11	12
Behaarde rode bosmier	<i>Formica rufa</i>					
Kale rode bosmier	<i>Formica polyctena</i>					
Stronkmier	<i>Formica truncorum</i>					
Zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>					
Slakken		8	9	10	11	12
Wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>					
Vaatplanten		8	9	10	11	12
Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>					
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>					
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>					
Breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>					
Dotterbloem ⁸⁾	<i>Caltha palustris</i>					
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>					
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>					
Grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>					
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>					
Knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>					

⁸⁾ Met uitzondering van de Spindotterbloem.

Koningsvaren	Osmunda regalis					
Slanke sleutelbloem	Primula elatior					
Zwanebloem	Butomus umbellatus					

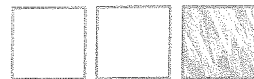

de groene ruimte

Tabel 2: Overige soorten

Zoogdieren			8	9	10	11	12
Damhert	R	Dama dama					
Edelhert		Cervus elaphus					
Eekhoorn		Sciurus vulgaris					
Grijze zeehond	R	Halichoerus grypus					
Grote bosmuis	R	Apodemus flavicollis					
Steenmarter		Martes foina					
Wild zwijn		Sus scrofa					
Reptielen en amfibieën			8	9	10	11	12
Alpenwatersalamander		Triturus alpestris					
Levendbarende hagedis		Lacerta vivipara					
Dagvlinders			8	9	10	11	12
Moerasparelmoervlinder	R	Euphydryas aurinia					
Vals heideblauwtje	R	Lycaeides idas					
Vissen			8	9	10	11	12
Bermpje		Noemacheilus barbatulus					
Kleine modderkruiper		Cobitis taenia					
Meerval		Silurus glanis					
Rivierdonderpad		Cottus gobio					
Vaatplanten			8	9	10	11	12
Aangebrande orchis	R	Orchis ustulata					
Aapjesorchis	R	Orchis simia					
Beenbreek	R	Narthecium ossifragum					
Bergklokje		Campanula rhomboidalis					
Bergnachtorchis	R	Platanthera chlorantha					
Bijenorchis		Ophrys apifera					
Blaasvaren	R	Cystopteris fragilis					
Blauwe zeedistel		Eryngium maritimum					
Bleek bosvogeltje	R	Cephalanthera damasonium					
Bokkenorchis	R	Himantoglossum hircinum					
Brede orchis	R	Dactylorhiza majalis majalis					
Bruinrode wespenorchis	R	Epipactis atrorubens					
Daslook		Allium ursinum					
Dennenorchis	R	Goodyera repens					
Duitse gentiaan	R	Gentianella germanica					
Franjegentiaan	R	Gentianella ciliata					
Geelgroene wespenorchis	R	Epipactis muelleri					
Gele helmblom		Pseudofumaria lutea					
Gevlekte orchis	R	Dactylorhiza maculata					
Groene nachtorchis	R	Coeloglossum viride					
Groensteel	R	Asplenium viride					
Grote keverorchis	R	Listera ovata					
Grote muggenorchis	R	Gymnadenia conopsea					
Gulden sleutelbloem	R	Primula veris					
Harlekijn	R	Orchis morio					
Herfstschroeforchis	R	Spiranthes spiralis					
Hondskruid	R	Anacamptis pyramidalis					
Honingorchis	R	Herminium monorchis					

Jeneverbes	R	Juniperus communis					
Klein glaskruid		Parietaria judaica					
Kleine keverorchis	R	Listera cordata					
Kleine zonnedaauw	R	Drosera intermedia					
Klokjesgentiaan	R	Gentiana pneumonanthe					
Kluwenklokje	R	Campanula glomerata					
Koraalwortel	R	Corallorhiza trifida					
Kruisbladgentiaan	R	Gentiana cruciata					
Lange ereprijs		Veronica longifolia					
Lange zonnedaauw	R	Drosera anglica					
Mannetjesorchis	R	Orchis mascula					
Maretak		Viscum album					
Moeraswespenorchis	R	Epipactis palustris					
Muurbloem	R	Erysimum cheiri					
Parnassia	R	Parnassia palustris					
Pijlscheefkelk	R	Arabis hirsuta sagittata					
Poppenorchis	R	Aceras anthropophorum					
Prachtklokje		Campanula persicifolia					
Purperorchis	R	Orchis purpurea					
Rapunzelklokje	R	Campanula rapunculus					
Rechte driehoeksvaren	R	Gymnocarpium robertianum					
Rietorchis		Dactylorhiza majalis praetermissa					
Ronde zonnedaauw	R	Drosera rotundifolia					
Rood bosvogeltje	R	Cephalanthera rubra					
Ruig klokje		Campanula trachelium					
Schubvaren	R	Ceterach officinarum					
Slanke gentiaan	R	Gentianella amarella					
Soldaatje	R	Orchis militaris					
Spaanse ruiter	R	Cirsium dissectum					
Steenanjer	R	Dianthus deltoides					
Steenbreekvaren		Asplenium trichomanes					
Stengelloze sleutelbloem	R	Primula vulgaris					
Stengelomvattend havikskruid	R	Hieracium amplexicaule					
Stijf hardgras	R	Catapodium rigidum					
Tongvaren		Asplenium scolopendrium					
Valkruid	R	Arnica montana					
Veenmosorchis	R	Hammarbya paludosa					
Veldgentiaan	R	Gentianella campestris					
Veldsalie	R	Salvia pratensis					
Vleeskleurige orchis	R	Dactylorhiza incarnata					
Vliegenorchis	R	Ophrys insectifera					
Vogelnestje	R	Neottia nidus-avis					
Voorjaarsadonis		Adonis vernalis					
Wantsenorchis	R	Orchis coriophora					
Waterdrieblad	R	Menyanthes trifoliata					
Weideklokje	R	Campanula patula					
Welriekende nachtorchis	R	Platanthera bifolia					
Wilde gage	R	Myrica gale					
Wilde herfsttijloos		Colchicum autumnale					
Wilde kievitsbloem	R	Fritillaria meleagris					

de groene ruimte

Wilde marjolein		Origanum vulgare					
Wit bosvogeltje	R	Cephalanthera longifolia					
Witte muggenorchis	R	Pseudorchis albida					
Zinkviooltje	R	Viola lutea calaminaria					
Zomerklokje	R	Leucojum aestivum					
Zwartsteel		Asplenium adiantum-nigrum					
Kevers			8	9	10	11	12
Vliegend hert		Lucanus cervus					
Kreeftachtigen			8	9	10	11	12
Rivierkreeft		Astacus astacus					

Tabel 3: Soorten bijlage IV HR/bijlage I AMvB

Bijlage I AMvB						
Zoogdieren		8	9	10	11	12
Das		Meles meles				
Boommarter	R	Martes martes				
Eikelmuis	R	Elomys quercinus				
Gewone zeehond	R	Phoca vitulina				
Veldspitsmuis	R	Crocidura leucodon				
Waterspitsmuis	R	Neomys fodiens				
Reptielen en amfibieën		8	9	10	11	12
Adder	R	Vipera berus				
Hazelworm	R	Anguis fragilis				
Ringslang	R	Natrix natrix				
Vinpootsalamander	R	Triturus helveticus				
Vuursalamander	R	Salamandra salamandra				
Vissen		8	9	10	11	12
Beekprik	R	Lampetra planeri				
Bittervoorn	R	Rhodeus cericeus				
Elrits	R	Phoxinus phoxinus				
Gestippelde alver	R	Alburnoides bipunctatus				
Grote modderkruiper	R	Misgurnus fossilis				
Rivierprik		Lampetra fluviatilis				
Dagvlinders		8	9	10	11	12
Bruin dikkopje	R	Erynnis tages				
Dwergblauwtje	R	Cupido minimus				
Dwergdikkopje	R	Thymelicus acteon				
Groot geaderd witje	R	Aporia crataegi				
Grote ijsvogelvinder	R	Limenitis populi				
Heideblauwtje	R	Plebejus argus				
Iepepage	R	Strymonidia w-album				
Kalkgraslanddikkopje	R	Spialia sertorius				
Keizersmantel	R	Argynnis paphia				
Klaverblauwtje	R	Cyaniris semiargus				
Purperstreepparelmoervlinder	R	Brenthis ino				
Rode vuurvinder	R	Palaeochrysophanus hippothoe				
Rouwmantel	R	Nymphalis antiopa				
Tweekleurig hooibeestje	R	Coenonympha arcania				
Veenbesparelmoervlinder	R	Bolaria aquilonais				
Veenhooibeestje	R	Coenonympha tullia				
Veldparelmoervlinder	R	Melitaea cinxia				
Woudparelmoervlinder	R	Melitaea diamina				
Zilvervlek	R	Clossiana euphrosyne				
Vaatplanten		8	9	10	11	12
Groot zeegras	R	Zostera marina				

de groene ruimte

Bijlage IV Habitatrichtlijn							
Zoogdieren			8	9	10	11	12
Baardvleermuis		Myotis mystacinus					
Bechstein's vleermuis	R	Myotis bechsteinii					
Bever	R	Castor fiber					
Bosvleermuis		Nyctalus leisleri					
Brandt's vleermuis	R	Myotis brandtii					
Bruinvis	R	Phocoena phocoena					
Euraziatische lynx		Lynx lynx					
Franjestaart	R	Myotis nattereri					
Gewone dolfijn		Delphinus delphis					
Gewone dwergvleermuis		Pipistrellus pipistrellus					
Gewone grootoorvleermuis		Plecotus auritus					
Grijze grootoorvleermuis	R	Plecotus austriacus					
Grote hoefijzerneus		Rhinolophus ferrumequinum					
Hamster	R	Cricetus cricetus					
Hazelmuis	R	Muscardinus avellanarius					
Ingekorven vleermuis	R	Myotis emarginatus					
Kleine dwergvleermuis		Pipistrellus pygmaeus					
Kleine hoefijzerneus	R	Rhinolophus hipposideros					
Laatvlieger		Eptesicus serotinus					
Meervleermuis		Myotis dasycneme					
Mopsvleermuis		Barbastella barbastellus					
Nathusius' dwergvleermuis		Pipistrellus nathusii					
Noordse woelmuis	R	Microtus oeconomus					
Otter	R	Lutra lutra					
Rosse vleermuis		Nyctalus noctula					
Tuimelaar	R	Tursiops truncatus					
Tweekleurige vleermuis		Vespertilio murinus					
Vale vleermuis	R	Myotis myotis					
Watervleermuis		Myotis daubentonii					
Wilde kat		Felis silvestris					
Witflankdolfijn		Lagenorhynchus acutus					
Witsnuitdolfijn		Lagenorhynchus albirostris					
Reptielen en amfibieën			8	9	10	11	12
Boomkikker	R	Hyla arborea					
Geelbuikvuurpad	R	Bombina variegata					
Gladde slang	R	Coronella austriacus					
Heikikker	R	Rana arvalis					
Kamsalamander	R	Triturus cristatus					
Knoflookpad	R	Pelobates fuscus					
Muurhagedis	R	Podarcis muralis					
Poelkikker	R	Rana lessonae					
Rugstreeppad		Bufo calamita					
Vroedmeesterpad	R	Alytes obstetricans					
Zandhagedis	R	Lacerta agilis					

Dagvlinders			8	9	10	11	12
Donker pimperlauwtje	R	Maculinea nausithous					
Grote vuurvinder	R	Lycaena dispar					
Pimperlauwtje	R	Maculinea teleius					
Tijmlauwtje	R	Maculinea arion					
Zilverstreephoibeestje	R	Coenonympha hero					
Libellen			8	9	10	11	12
Bronslibel		Oxygastra curtisii					
Gaffellibel	R	Ophiogomphus cecilia					
Gevlekte witsnuitlibel	R	Leucorrhinia pectoralis					
Groene glazenmaker	R	Aeshna viridis					
Noordse winterjuffer	R	Sympecma paedisca					
Oostelijke witsnuitlibel	R	Leucorrhinia albifrons					
Rivierrombout	R	Stylurus flavipes					
Sierlijke witsnuitlibel	R	Leucorrhinia caudalis					
Vissen			8	9	10	11	12
Houting		Conegonus oxyrrhynchus					
Steur	R	Acipenser sturio					
Vaatplanten			8	9	10	11	12
Drijvende waterweegbree	R	Luronium natans					
Groenknolorchis	R	Liparis loeselii					
Kruipend moerasscherm	R	Apium repens					
Zomerschroeforchis	R	Spiranthes aestivalis					
Kevers			8	9	10	11	12
Brede geelrandwaterroofkever		Dytiscus latissimus					
Gestreepte waterroofkever		Graphoderus bilineatus					
Heldenbok		Cerambyx cerdo					
Juchtleerkever		Osmoderma eremita					
Tweekleppigen			8	9	10	11	12
Bataafse stroommossel	R	Unio crassus					

Tabel 4: Vogels

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Aalscholver	Phalacrocorax carbo					
Alk	Alca torda					
Appelvink	Coccothraustes coccothraustes					
Baardmannetje	Panurus biarmicus					
Barmsijs	Carduelis flammea					
Beflijster	Turdus torquatus					
Bergeend	Tadorna tadorna					
Bergfluit	Phylloscopus bonelli					
Bijeneter	Merops apiaster					
Blauwborst	Luscinia svecica					
Blauwe kiekendief	Circus cyaneus					
Blauwe reiger	Ardea cinerea					
Boerenzwaluw	Hirundo rustica					
Bokje	Lymnocyptes minimus					
Bontbekplevier	Charadrius hiaticula					
Bonte kraai	Corvus corone cornix					
Bonte strandloper	Calidris alpina					
Bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca					
Boomklever	Sitta europaea					
Boomkruiper	Certhia brachydactyla					
Boomleeuwerik	Lullula arborea					
Boompieper	Anthus trivialis					
Boomvalk	Falco subbuteo					
Bosrietzanger	Acrocephalus palustris					
Bosruiter	Tringa glareola					
Bosuil	* Strix aluco					
Braamsluiper	Sylvia curruca					
Brandgans	Branta leucopsis					
Breedbekstrandloper	Limicola falcinellus					
Brilduiker	Bucephala clangula					
Briilzeeëend	Melanitta perspicillata					
Bruine kiekendief	Circus aeruginosus					
Buidelmees	Remiz pendulinus					
Buizerd	* Buteo buteo					
Canadese gans	Branta canadensis					
Casarca	Tadorna ferruginea					
Cetti's zanger	Cettia cetti					
Dikbekzeekoet	Uria lomvia					
Dodaars	Tachybaptus ruficollis					
Draaihals	Jynx torquilla					
Drieteenmeeuw	Rissa tridactyla					
Drieteenstrandloper	Calidris alba					
Duinpieper	Anthus campestris					
Dwerggans	Anser erythropus					
Dwerggors	Emberiza pusilla					
Dwergmeeuw	Larus minutus					
Dwergstern	Sterna albifrons					

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Eidereend	Somateria mollissima					
Ekster	Pica pica					
Engelse kwikstaart	Motacilla flava flavissima					
Europese kanarie	Serinus serinus					
Fazant	Phasianus colchicus					
Fitis	Phylloscopus trochilus					
Flamingo	Phoenicopterus ruber					
Fluiter	Phylloscopus sibilatrix					
Frater	Carduelis flavirostris					
Fuut	Podiceps cristatus					
Geelgors	Emberiza citrinella					
Geelpootmeeuw	Larus cachinnans					
Geelsnavelduiker	Gavia adamsii					
Gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus					
Gele kwikstaart s.l.	Motacilla flava					
Gele kwikstaart s.s.	Motacilla flava flava					
Geoorde fuut	Podiceps nigricollis					
Gierzwaluw	Apus apus					
Glanskop	Parus palustris					
Goudhaantje	Regulus regulus					
Goudplevier	Pluvialis apricaria					
Goudvink	Pyrrhula pyrrhula					
Grasmus	Sylvia communis					
Graspieper	Anthus pratensis					
Grauwe franjepoot	Phalaropus lobatus					
Grauwe gans	Anser anser					
Grauwe gors	Miliaria calandra					
Grauwe kiekendief	Circus pygargus					
Grauwe klauwier	Lanius collurio					
Grauwe pijlstormvogel	Puffinus griseus					
Grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata					
Griel	Burhinus oedicnemus					
Groene specht *	Picus viridis					
Groenling	Carduelis chloris					
Groenpootruiter	Tringa nebularia					
Grote barmsijs	Carduelis flammea flammea					
Grote bonte specht *	Picoides major					
Grote burgemeester	Larus hyperboreus					
Grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea					
Grote jager	Stercorarius skua					
Grote karekiet	Acrocephalus arundinaceus					
Grote kruisbek	Loxia pytyopsittacus					
Grote lijster	Turdus viscivorus					
Grote mantelmeeuw	Larus marinus					
Grote pieper	Anthus richardi					
Grote pijlstormvogel	Puffinus gravis					
Grote stern	Sterna sandvicensis					
Grote trap	Otis tarda					
Grote zaagbek	Mergus merganser					

de groene ruimte

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Grote zeeëend	Melanitta fusca					
Grote zilverreiger	Egretta alba					
Grutto	Limosa limosa					
Haakbek	Pinicola enucleator					
Havik	* Accipiter gentilis					
Heggenus	Prunella modularis					
Holenduif	Columba oenas					
Hop	Upupa epops					
Houtduif	Columba palumbus					
Houtsnip	Scolopax rusticola					
Huisemus	Passer domesticus					
Huiszwaluw	Delichon urbica					
Ijsduiker	Gavia immer					
Ijseend	Clangula hyemalis					
Ijsgors	Calcarius lapponicus					
Ijsvogel	Alcedo atthis					
Jan van gent	Sula bassana					
Kanoetstrandloper	Calidris canutus					
Kauw	Corvus monedula					
Keep	Fringilla montifringilla					
Kemphaan	Philomachus pugnax					
Kerkuil	* Tyto alba					
Kievit	Vanellus vanellus					
Klaapekster	Lanius excubitor					
Klein waterhoen	Porzana parva					
Kleine alk	Alle alle					
Kleine barmsijs	Carduelis flammea cabaret					
Kleine bonte specht	Picoides minor					
Kleine burgemeester	Larus glaucoides					
Kleine jager	Stercorarius parasiticus					
Kleine karekiet	Acrocephalus scirpaceus					
Kleine klaapekster	Lanius minor					
Kleine mantelmeeuw	Larus fuscus					
Kleine plevier	Charadrius dubius					
Kleine rietgans	Anser brachyrhynchus					
Kleine strandloper	Calidris minuta					
Kleine vliegenvanger	Ficedula parva					
Kleine zilverreiger	Egretta garzetta					
Kleine zwaan	Cygnus columbianus					
Kleinst waterhoen	Porzana pusilla					
Kleinste jager	Stercorarius longicaudus					
Kluut	Recurvirostra avosetta					
Kneu	Carduelis cannabina					
Knobbelzwaan	Cygnus olor					
Koekoek	Cuculus canorus					
Koereiger	Bubulcus ibis					
Kokmeeuw	Larus ridibundus					
Kolgans	Anser albifrons					
Koolmees	Parus major					

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Koperwiek	Turdus iliacus					
Korhoen	Tetrao tetrix					
Kortsnavelboomkruiper	Certhia familiaris macrodactyla					
Kraanvogel	Grus grus					
Krakeend	Anas strepera					
Kramsvogel	Turdus pilaris					
Krekelzanger	Locustella fluviatilis					
Krombekstrandloper	Calidris ferruginea					
Krooneend	Netta rufina					
Kruisbek	Loxia curvirostra					
Kuifaalscholver	Phalacrocorax aristotelis					
Kuifduiker	Podiceps auritus					
Kuifeend	Aythya fuligula					
Kuifkoekoek	Clamator glandarius					
Kuifleeuwerik	Galerida cristata					
Kuifmees	Parus cristatus					
Kwak	Nycticorax nycticorax					
Kwartel	Coturnix coturnix					
Kwartelkoning	Crex crex					
Lachstern	Gelochelidon nilotica					
Lepelaar	Platalea leucorodia					
Matkop	Parus montanus					
Meerkoet	Fulica atra					
Merel	Turdus merula					
Middelste bonte specht *	Picoides medius					
Middelste jager	Stercorarius pomarinus					
Middelste zaagbek	Mergus serrator					
Morinelplevier	Charadrius morinellus					
Nachtegaal	Luscinia megarhynchos					
Nachtzwaluw	Caprimulgus europaeus					
Nonnetje	Mergus albellus					
Noordse gele kwikstaart	Motacilla flava thunbergi					
Noordse pijlstormvogel	Puffinus puffinus					
Noordse stern	Sterna paradisaea					
Noordse stormvogel	Fulmarus glacialis					
Notekraker	Nucifraga caryocatactes					
Oehoe *	Bubo bubo					
Oeverloper	Actitis hypoleucos					
Oeverpieper	Anthus spinoletta littoralis					
Oeverzwaluw	Riparia riparia					
Ooievaar	Ciconia ciconia					
Ortolaan	Emberiza hortulana					
Paapje	Saxicola rubetra					
Paarse strandloper	Calidris maritima					
Papegaaiduiker	Fratercula arctica					
Parelduiker	Gavia arctica					
Patrijs	Perdix perdix					
Pestvogel	Bombycilla garrulus					
Pijlstaart	Anas acuta					

de groene ruimte

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>					
Poelruiter	<i>Tringa stagnatilis</i>					
Poelsnip	<i>Gallinago media</i>					
Porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>					
Purperreiger	<i>Ardea purpurea</i>					
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>					
Raaf	<i>Corvus corax</i>					
Ralreiger	<i>Ardeola ralloides</i>					
Ransuil	* <i>Asio otus</i>					
Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>					
Reuzenster	<i>Sterna caspia</i>					
Rietgans	<i>Anser fabalis</i>					
Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>					
Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>					
Ringmus	<i>Passer montanus</i>					
Rode patrijs	<i>Alectoris rufa</i>					
Rode wouw	* <i>Milvus milvus</i>					
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>					
Roerdomp	<i>Botaurus stellaris</i>					
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>					
Roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata</i>					
Roodhalsfuut	<i>Podiceps grisegena</i>					
Roodhalsgans	<i>Branta ruficollis</i>					
Roodkeelduiker	<i>Gavia stellata</i>					
Roodkeelpieper	<i>Anthus cervinus</i>					
Roodkopklauwier	<i>Lanius senator</i>					
Roodmus	<i>Carpodacus erythrinus</i>					
Roodpootvalk	<i>Falco vespertinus</i>					
Rosse franjepoot	<i>Phalaropus fulicaria</i>					
Rosse grutto	<i>Limosa lapponica</i>					
Rotgans	<i>Branta bernicla</i>					
Rotsduif	<i>Columba livia</i>					
Rouwkwikstaart	<i>Motacilla alba yarrellii</i>					
Roze spreeuw	<i>Sturnus roseus</i>					
Ruigpootbuiser	<i>Buteo lagopus</i>					
Ruigpootuil	* <i>Aegolius funereus</i>					
Scharrelaar	<i>Coracias garrulus</i>					
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>					
Sijs	<i>Carduelis spinus</i>					
Slangarend	* <i>Circaetus gallicus</i>					
Slechtvalk	* <i>Falco peregrinus</i>					
Slobeend	<i>Anas clypeata</i>					
Smelleken	<i>Falco columbarius</i>					
Smient	<i>Anas penelope</i>					
Sneeuwgans	<i>Anser caerulescens</i>					
Sneeuwgors	<i>Plectrophenax nivalis</i>					
Snor	<i>Locustella luscinioides</i>					
Sperwer	* <i>Accipiter nisus</i>					
Sperwergrasmus	<i>Sylvia nisoria</i>					

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Spotvogel	Hippolais icterina					
Spreeuw	Sturnus vulgaris					
Sprinkhaanzanger	Locustella naevia					
Staartmees	Aegithalos caudatus					
Steenarend	Aquila chrysaetos					
Steenloper	Arenaria interpres					
Steenuil	* Athene noctua					
Steltkluut	Himantopus himantopus					
Stormmeeuw	Larus canus					
Stormvogeltje	Hydrobates pelagicus					
Strandleeuwerik	Eremophila alpestris					
Strandplevier	Charadrius alexandrinus					
Tafeleend	Aythya ferina					
Taigaboomkruiper	Certhia familiaris					
Taigarietgans	Anser fabalis fabalis					
Tapuit	Oenanthe oenanthe					
Temmincks strandloper	Calidris temminckii					
Tijftjaf	Phylloscopus collybita					
Toendrarietgans	Anser fabalis rossicus					
Toppereend	Aythya marila					
Torenvalk	Falco tinnunculus					
Tuinfluitier	Sylvia borin					
Tureluur	Tringa totanus					
Turkse tortel	Streptopelia decaocto					
Vaal stormvogeltje	Oceanodroma leucorhoa					
Veldleeuwerik	Alauda arvensis					
Velduil	Asio flammeus					
Vink	Fringilla coelebs					
Visarend	* Pandion haliaetus					
Visdief	Sterna hirundo					
Vlaamse gaai	Garrulus glandarius					
Vorkstaartmeeuw	Larus sabini					
Vuurgoudhaantje	Regulus ignicapillus					
Waaiersaartzanger	Cisticola juncidis					
Waterhoen	Gallinula chloropus					
Waterpieper	Anthus spinoletta spinoletta					
Waterral	Rallus aquaticus					
Waterrietzanger	Acrocephalus paludicola					
Watersnip	Gallinago gallinago					
Waterspreeuw	Cinclus cinclus					
Wespendief	* Pernis apivorus					
Wielewaal	Oriolus oriolus					
Wilde eend	Anas platyrhynchos					
Wilde zwaan	Cygnus cygnus					
Winterkoning	Troglodytes troglodytes					
Wintertaling	Anas crecca					
Witbandkruisbek	Loxia leucoptera					
Witbuijkrotgans	Branta bernicla hrota					
Witgatje	Tringa ochropus					

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Witoogeed	Aythya nyroca					
Witstuitbarmsijs	Carduelis hornemanni					
Witte kwikstaart s.l.	Motacilla alba					
Witte kwikstaart s.s.	Motacilla alba alba					
Witvleugelstern	Chlidonias leucopterus					
Witwangstern	Chlidonias hybridus					
Woudaapje	Ixobrychus minutus					
Wulp	Numenius arquata					
Zanglijster	Turdus philomelos					
Zeearend	* Haliaeetus albicilla					
Zeekoet	Uria aalge					
Zilvermeeuw	Larus argentatus					
Zilverplevier	Pluvialis squatarola					
Zomertaling	Anas querquedula					
Zomertortel	Streptopelia turtur					
Zwarte ibis	Plegadis falcinellus					
Zwarte kraai	Corvus corone corone					
Zwarte mees	Parus ater					
Zwarte ooievaar	Ciconia nigra					
Zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros					
Zwarte ruiter	Tringa erythropus					
Zwarte specht	* Dryocopus martius					
Zwarte stern	Chlidonias niger					
Zwarte wouw	Milvus migrans					
Zwarte zeekoet	Cephus grylle					
Zwarte zeeëend	Melanitta nigra					
Zwartkop	Sylvia atricapilla					
Zwartkopmeeuw	Larus melanocephalus					

Bijlage 2. Overzicht beschermingsregimes AMvB Flora- en faunawet Wilhelminaschool

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). De vogelsoorten zijn door De Groene Ruimte als tabel 4 toegevoegd in deze bijlage.

R = soort van de Rode Lijst (alleen tabellen 1 t/m 3).

Van de met * gemarkeerde vogelsoorten in tabel 4 zijn de verblijfplaatsen ook buiten het broedseizoen beschermd (interpretatie mond. med. ministerie van LNV).

In de tabellen zijn de in (de directe omgeving van) het plangebied voorkomende soorten, die (naar verwachting) door de ingreep worden verstoord, waarvoor op basis van hun beschermingsstatus een ontheffing nodig wordt geacht, in rood aangegeven. De soorten waarvoor nader onderzoek nodig wordt geacht zijn in oranje aangegeven. Tevens is in rood of oranje aangegeven welke artikelen uit de FF-wet (8 t/m 12) naar verwachting worden overtreden. De soorten die door de ingreep, bij navolging van de opgenomen aanbevelingen, naar verwachting niet worden verstoord en/of waarvoor op basis van hun beschermingsstatus geen ontheffing nodig wordt geacht, zijn in blauw weergegeven.

De grijze arcering van een vakje betekent: niet van toepassing.

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel 2

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m

12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang⁹⁾;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).
- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Toelichting tabel 4.

- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten, zoals voor de soorten van tabel 3.

⁹⁾

- onderzoek en onderwijs
- repopulatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 1: Algemene soorten

Zoogdieren		8	9	10	11	12
Aardmuis	Microtus agrestis					
Bosmuis	Apodemus sylvaticus					
Dwergmuis	Micromys minutus					
Bunzing	Mustela putorius					
Dwergspitsmuis	Sorex minutus					
Egel	Erinaceus europeus					
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus					
Haas	Lepus europeus					
Hermelijn	Mustela erminea					
Huisspitsmuis	Crocidura russula					
Konijn	Oryctolagus cuniculus					
Mol	Talpa europea					
Ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus					
Ree	Capreolus capreolus					
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus					
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus					
Veldmuis	Microtus arvalis					
Vos	Vulpes vulpes					
Wezel	Mustela nivalis					
Woelrat	Arvicola terrestris					
Reptielen en amfibieën		8	9	10	11	12
Bruine kikker	Rana temporaria					
Gewone pad	Bufo bufo					
Middelste groene kikker	Rana esculenta					
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris					
Meerkikker	Rana ridibunda					
Mieren		8	9	10	11	12
Behaarde rode bosmier	Formica rufa					
Kale rode bosmier	Formica polyctena					
Stronkmier	Formica truncorum					
Zwartrugbosmier	Formica pratensis					
Slakken		8	9	10	11	12
Wijngaardslak	Helix pomatia					
Vaatplanten		8	9	10	11	12
Aardaker	Lathyrus tuberosus					
Akkerklokje	Campanula rapunculoides					
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine					
Breed klokje	Campanula latifolia					
Dotterbloem ¹⁰⁾	Caltha palustris					
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum					
Grasklokje	Campanula rotundifolia					
Grote kaardenbol	Dipsacus fullonum					
Kleine maagdenpalm	Vinca minor					
Knikkende vogelmelk	Ornithogalum nutans					

¹⁰⁾ Met uitzondering van de Spindotterbloem.

de groene ruimte

Koningsvaren	Osmunda regalis					
Slanke sleutelbloem	Primula elatior					
Zwanebloem	Butomus umbellatus					

Tabel 2: Overige soorten

Zoogdieren		8	9	10	11	12
Damhert	R	Dama dama				
Edelhert		Cervus elaphus				
Eekhoorn		Sciurus vulgaris				
Grijze zeehond	R	Halichoerus grypus				
Grote bosmuis	R	Apodemus flavicollis				
Steenmarter		Martes foina				
Wild zwijn		Sus scrofa				
Reptielen en amfibieën		8	9	10	11	12
Alpenwatersalamander		Triturus alpestris				
Levendbarende hagedis		Lacerta vivipara				
Dagvlinders		8	9	10	11	12
Moerasparelmoervlinder	R	Euphydryas aurinia				
Vals heideblauwtje	R	Lycaeides idas				
Vissen		8	9	10	11	12
Bermpje		Noemacheilus barbatulus				
Kleine modderkruiper		Cobitis taenia				
Meerval		Silurus glanis				
Rivierdonderpad		Cottus gobio				
Vaatplanten		8	9	10	11	12
Aangebrande orchis	R	Orchis ustulata				
Aapjesorchis	R	Orchis simia				
Beenbreek	R	Narthecium ossifragum				
Bergklokje		Campanula rhomboidalis				
Bergnachtorchis	R	Platanthera chlorantha				
Bijenorchis		Ophrys apifera				
Blaasvaren	R	Cystopteris fragilis				
Blauwe zeedistel		Eryngium maritimum				
Bleek bosvogeltje	R	Cephalanthera damasonium				
Bokkenorchis	R	Himantoglossum hircinum				
Brede orchis	R	Dactylorhiza majalis majalis				
Bruinrode wespenorchis	R	Epipactis atrorubens				
Daslook		Allium ursinum				
Dennenorchis	R	Goodyera repens				
Duitse gentiaan	R	Gentianella germanica				
Franjegentiaan	R	Gentianella ciliata				
Geelgroene wespenorchis	R	Epipactis muelleri				
Gele helmblom		Pseudofumaria lutea				
Gevlekte orchis	R	Dactylorhiza maculata				
Groene nachtorchis	R	Coeloglossum viride				
Groensteel	R	Asplenium viride				
Grote keverorchis	R	Listera ovata				
Grote muggenorchis	R	Gymnadenia conopsea				
Gulden sleutelbloem	R	Primula veris				
Harlekijn	R	Orchis morio				
Herfstschroeforchis	R	Spiranthes spiralis				
Honds kruid	R	Anacamptis pyramidalis				
Honingorchis	R	Herminium monorchis				

Jeneverbes	R	Juniperus communis					
Klein glaskruid		Parietaria judaica					
Kleine keverorchis	R	Listera cordata					
Kleine zonnedaauw	R	Drosera intermedia					
Klokjesgentiaan	R	Gentiana pneumonanthe					
Kluwenklokje	R	Campanula glomerata					
Koraalwortel	R	Corallorhiza trifida					
Kruisbladgentiaan	R	Gentiana cruciata					
Lange ereprijs		Veronica longifolia					
Lange zonnedaauw	R	Drosera anglica					
Mannetjesorchis	R	Orchis mascula					
Maretak		Viscum album					
Moeraswespenorchis	R	Epipactis palustris					
Muurbloem	R	Erysimum cheiri					
Parnassia	R	Parnassia palustris					
Pijlscheefkelk	R	Arabis hirsuto sagittata					
Poppenorchis	R	Aceras anthropophorum					
Prachtklokje		Campanula persicifolia					
Purperorchis	R	Orchis purpurea					
Rapunzelklokje	R	Campanula rapunculus					
Rechte driehoeksvaren	R	Gymnocarpium robertianum					
Rietorchis		Dactylorhiza majalis praetermissa					
Ronde zonnedaauw	R	Drosera rotundifolia					
Rood bosvogeltje	R	Cephalanthera rubra					
Ruig klokje		Campanula trachelium					
Schubvaren	R	Ceterach officinarum					
Slanke gentiaan	R	Gentianella amarella					
Soldaatje	R	Orchis militaris					
Spaanse ruiter	R	Cirsium dissectum					
Steenanjer	R	Dianthus deltoides					
Steenbreekvaren		Asplenium trichomanes					
Stengelloze sleutelbloem	R	Primula vulgaris					
Stengelomvattend havikskruid	R	Hieracium amplexicaule					
Stijf hardgras	R	Catapodium rigidum					
Tongvaren		Asplenium scolopendrium					
Valkruid	R	Arnica montana					
Veenmosorchis	R	Hammarbya paludosa					
Veldgentiaan	R	Gentianella campestris					
Veldsalie	R	Salvia pratensis					
Vleeskleurige orchis	R	Dactylorhiza incarnata					
Vliegenorchis	R	Ophrys insectifera					
Vogelnestje	R	Neottia nidus-avis					
Voorjaarsadonis		Adonis vernalis					
Wantsenorchis	R	Orchis coriophora					
Waterdrieblad	R	Menyanthes trifoliata					
Weideklokje	R	Campanula patula					
Welriekende nachtorchis	R	Platanthera bifolia					
Wilde gagel	R	Myrica gale					
Wilde herfsttijloos		Colchicum autumnale					
Wilde kievitsbloem	R	Fritillaria meleagris					

Wilde marjolein		Origanum vulgare					
Wit bosvogeltje	R	Cephalanthera longifolia					
Witte muggenorchis	R	Pseudorchis albida					
Zinkviooltje	R	Viola lutea calaminaria					
Zomerklokje	R	Leucojum aestivum					
Zwartsteel		Asplenium adiantum-nigrum					
Kevers			8	9	10	11	12
Vliegend hert		Lucanus cervus					
Kreeftachtigen			8	9	10	11	12
Rivierkreeft		Astacus astacus					

de groene ruimte

Tabel 3: Soorten bijlage IV HR/bijlage I AMvB

Bijlage I AMvB							
Zoogdieren			8	9	10	11	12
Das		Meles meles					
Boommarter	R	Martes martes					
Eikelmuis	R	Eliomys quercinus					
Gewone zeehond	R	Phoca vitulina					
Veldspitsmuis	R	Crocidura leucodon					
Waterspitsmuis	R	Neomys fodiens					
Reptielen en amfibieën			8	9	10	11	12
Adder	R	Vipera berus					
Hazelworm	R	Anguis fragilis					
Ringslang	R	Natrix natrix					
Vinpootsalamander	R	Triturus helveticus					
Vuursalamander	R	Salamandra salamandra					
Vissen			8	9	10	11	12
Beekprik	R	Lampetra planeri					
Bittervoorn	R	Rhodeus cericeus					
Elrits	R	Phoxinus phoxinus					
Gestippelde alver	R	Alburnoides bipunctatus					
Grote modderkruiper	R	Misgurnus fossilis					
Rivierprik		Lampetra fluviatilis					
Dagvlinders			8	9	10	11	12
Bruin dikkopje	R	Erynnis tages					
Dwergblauwtje	R	Cupido minimus					
Dwergdikkopje	R	Thymelicus acteon					
Groot geaderd witje	R	Aporia crataegi					
Grote ijsvogelvinder	R	Limenitis populi					
Heideblauwtje	R	Plebejus argus					
Iepepage	R	Strymonidia w-album					
Kalkgraslanddikkopje	R	Spialia sertorius					
Keizersmantel	R	Argynnis paphia					
Klaverblauwtje	R	Cyaniris semiargus					
Purperstreepparelmoervlinder	R	Brenthis ino					
Rode vuurvinder	R	Palaeochrysophanus hippothoe					
Rouwmantel	R	Nymphalis antiopa					
Tweekleurig hooibeestje	R	Coenonympha arcania					
Veenbesparelmoervlinder	R	Bolaria aquilonais					
Veenhooibeestje	R	Coenonympha tullia					
Veldparelmoervlinder	R	Melitaea cinxia					
Woudparelmoervlinder	R	Melitaea diamina					
Zilvervlek	R	Clossiana euphrosyne					
Vaatplanten			8	9	10	11	12
Groot zeegras	R	Zostera marina					

Bijlage IV Habitatrichtlijn							
Zoogdieren			8	9	10	11	12
Baardvleermuis		Myotis mystacinus					
Bechstein's vleermuis	R	Myotis bechsteinii					
Bever	R	Castor fiber					
Bosvleermuis		Nyctalus leisleri					
Brandt's vleermuis	R	Myotis brandtii					
Bruinvis	R	Phocoena phocoena					
Euraziatische lynx		Lynx lynx					
Franjestaart	R	Myotis nattereri					
Gewone dolfijn		Delphinus delphis					
Gewone dwergvleermuis		Pipistrellus pipistrellus					
Gewone grootoorvleermuis		Plecotus auritus					
Grijze grootoorvleermuis	R	Plecotus austriacus					
Grote hoefijzerneus		Rhinolophus ferrumequinum					
Hamster	R	Cricetus cricetus					
Hazelmuis	R	Muscardinus avellanarius					
Ingekorven vleermuis	R	Myotis emarginatus					
Kleine dwergvleermuis		Pipistrellus pygmaeus					
Kleine hoefijzerneus	R	Rhinolophus hipposideros					
Laatvlieger		Eptesicus serotinus					
Meervleermuis		Myotis dasycneme					
Mopsvleermuis		Barbastella barbastellus					
Nathusius' dwergvleermuis		Pipistrellus nathusii					
Noordse woelmuis	R	Microtus oeconomus					
Otter	R	Lutra lutra					
Rosse vleermuis		Nyctalus noctula					
Tuimelaar	R	Tursiops truncatus					
Tweekleurige vleermuis		Vespertilio murinus					
Vale vleermuis	R	Myotis myotis					
Watervleermuis		Myotis daubentonii					
Wilde kat		Felis silvestris					
Witflankdolfijn		Lagenorhynchus acutus					
Witsnuitdolfijn		Lagenorhynchus albirostris					
Reptielen en amfibieën			8	9	10	11	12
Boomkikker	R	Hyla arborea					
Geelbuikvuurpad	R	Bombina variegata					
Gladde slang	R	Coronella austriacus					
Heikikker	R	Rana arvalis					
Kamsalamander	R	Triturus cristatus					
Knoflookpad	R	Pelobates fuscus					
Muurhagedis	R	Podarcis muralis					
Poelkikker	R	Rana lessonae					
Rugstreeppad		Bufo calamita					
Vroedmeesterpad	R	Alytes obstetricans					
Zandhagedis	R	Lacerta agilis					

de groene ruimte

Dagvlinders			8	9	10	11	12
Donker pimperlauwtje	R	Maculinea nausithous					
Grote vuurvinder	R	Lycaena dispar					
Pimperlauwtje	R	Maculinea teleius					
Tijmlauwtje	R	Maculinea arion					
Zilverstreephoibeestje	R	Coenonympha hero					
Libellen			8	9	10	11	12
Bronlibel		Oxygastra curtisii					
Gaffellibel	R	Ophiogomphus cecilia					
Gevlekte witsnuitlibel	R	Leucorrhinia pectoralis					
Groene glazenmaker	R	Aeshna viridis					
Noordse winterjuffer	R	Sympecma paedisca					
Oostelijke witsnuitlibel	R	Leucorrhinia albifrons					
Rivierrombout	R	Stylurus flavipes					
Sierlijke witsnuitlibel	R	Leucorrhinia caudalis					
Vissen			8	9	10	11	12
Houting		Conegonus oxyrrhynchus					
Steur	R	Acipenser sturio					
Vaatplanten			8	9	10	11	12
Drijvende waterweegbree	R	Luronium natans					
Groenknolorchis	R	Liparis loeselii					
Kruipend moerasscherm	R	Apium repens					
Zomerschroeforchis	R	Spiranthes aestivalis					
Kevers			8	9	10	11	12
Brede geelrandwaterroofkever		Dytiscus latissimus					
Gestreepte waterroofkever		Graphoderus bilineatus					
Heldenbok		Cerambyx cerdo					
Juchtleerkever		Osmoderma eremita					
Tweekleppigen			8	9	10	11	12
Bataafse stroommossel	R	Unio crassus					

Tabel 4: Vogels

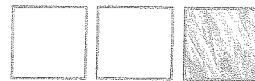
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Aalscholver	Phalacrocorax carbo					
Alk	Alca torda					
Appelvink	Coccothraustes coccothraustes					
Baardmannetje	Panurus biarmicus					
Barmsijs	Carduelis flammea					
Beflijster	Turdus torquatus					
Bergeend	Tadorna tadorna					
Bergfluit	Phylloscopus bonelli					
Bijeneter	Merops apiaster					
Blauwborst	Luscinia svecica					
Blauwe kiekendief	Circus cyaneus					
Blauwe reiger	Ardea cinerea					
Boerenwaluw	Hirundo rustica					
Bokje	Lymnocyptes minimus					
Bontbekplevier	Charadrius hiaticula					
Bonte kraai	Corvus corone cornix					
Bonte strandloper	Calidris alpina					
Bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca					
Boomklever	Sitta europaea					
Boomkruiper	Certhia brachydactyla					
Boomleeuwerik	Lullula arborea					
Boompieper	Anthus trivialis					
Boomvalk	Falco subbuteo					
Bosrietzanger	Acrocephalus palustris					
Bosruiter	Tringa glareola					
Bosuil	* Strix aluco					
Braamsluiper	Sylvia curruca					
Brandgans	Branta leucopsis					
Breedbekstrandloper	Limicola falcinellus					
Brilduiker	Bucephala clangula					
Brilzeeënd	Melanitta perspicillata					
Bruine kiekendief	Circus aeruginosus					
Buidelmees	Remiz pendulinus					
Buizerd	* Buteo buteo					
Canadese gans	Branta canadensis					
Casarca	Tadorna ferruginea					
Cetti's zanger	Cettia cetti					
Dikbekzeekoet	Uria lomvia					
Dodaars	Tachybaptus ruficollis					
Draaihal	Jynx torquilla					
Drieteenmeeuw	Rissa tridactyla					
Drieteenstrandloper	Calidris alba					
Duinpieper	Anthus campestris					
Dwerggans	Anser erythropus					
Dwerggors	Emberiza pusilla					
Dwergmeeuw	Larus minutus					
Dwergstern	Sterna albifrons					

de groene ruimte

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Eidereend	<i>Somateria mollissima</i>					
Ekster	<i>Pica pica</i>					
Engelse kwikstaart	<i>Motacilla flava flavissima</i>					
Europese kanarie	<i>Serinus serinus</i>					
Fazant	<i>Phasianus colchicus</i>					
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>					
Flamingo	<i>Phoenicopterus ruber</i>					
Fluiter	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>					
Frater	<i>Carduelis flavirostris</i>					
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>					
Geelgors	<i>Emberiza citrinella</i>					
Geelpootmeeuw	<i>Larus cachinnans</i>					
Geelsnavelduiker	<i>Gavia adamsii</i>					
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>					
Gele kwikstaart s.l.	<i>Motacilla flava</i>					
Gele kwikstaart s.s.	<i>Motacilla flava flava</i>					
Geeoorde fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>					
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>					
Glanskop	<i>Parus palustris</i>					
Goudhaantje	<i>Regulus regulus</i>					
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>					
Goudvink	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>					
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>					
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>					
Grauwe franjepoot	<i>Phalaropus lobatus</i>					
Grauwe gans	<i>Anser anser</i>					
Grauwe gors	<i>Miliaria calandra</i>					
Grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>					
Grauwe klauwier	<i>Lanius collurio</i>					
Grauwe pijlstormvogel	<i>Puffinus griseus</i>					
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>					
Griel	<i>Burhinus oedicephalus</i>					
Groene specht	* <i>Picus viridis</i>					
Groenling	<i>Carduelis chloris</i>					
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>					
Grote barmsijs	<i>Carduelis flammea flammea</i>					
Grote bonte specht	* <i>Picoides major</i>					
Grote burgemeester	<i>Larus hyperboreus</i>					
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>					
Grote jager	<i>Stercorarius skua</i>					
Grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>					
Grote kruisbek	<i>Loxia pytyopsittacus</i>					
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>					
Grote mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>					
Grote pieper	<i>Anthus richardi</i>					
Grote pijlstormvogel	<i>Puffinus gravis</i>					
Grote stern	<i>Sterna sandvicensis</i>					
Grote trap	<i>Otis tarda</i>					
Grote zaagbek	<i>Mergus merganser</i>					

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Grote zeeëend	Melanitta fusca					
Grote zilverreiger	Egretta alba					
Grutto	Limosa limosa					
Haakbek	Pinicola enucleator					
Havik	* Accipiter gentilis					
Heggenus	Prunella modularis					
Holenduif	Columba oenas					
Hop	Upupa epops					
Houtduif	Columba palumbus					
Houtsnip	Scolopax rusticola					
Huisemus	Passer domesticus					
Huiszwaluw	Delichon urbica					
Ijsduiker	Gavia immer					
Ijseend	Clangula hyemalis					
Ijsgors	Calcarius lapponicus					
Ijsvogel	Alcedo atthis					
Jan van gent	Sula bassana					
Kanoetstrandloper	Calidris canutus					
Kauw	Corvus monedula					
Keep	Fringilla montifringilla					
Kemphaan	Philomachus pugnax					
Kerkuil	* Tyto alba					
Kievit	Vanellus vanellus					
Klapkster	Lanius excubitor					
Klein waterhoen	Porzana parva					
Kleine alk	Alle alle					
Kleine barmsijs	Carduelis flammea cabaret					
Kleine bonte specht	Picoides minor					
Kleine burgemeester	Larus glaucoideus					
Kleine jager	Stercorarius parasiticus					
Kleine karekiet	Acrocephalus scirpaceus					
Kleine klapekster	Lanius minor					
Kleine mantelmeeuw	Larus fuscus					
Kleine plevier	Charadrius dubius					
Kleine rietgans	Anser brachyrhynchus					
Kleine strandloper	Calidris minuta					
Kleine vliegenvanger	Ficedula parva					
Kleine zilverreiger	Egretta garzetta					
Kleine zwaan	Cygnus columbianus					
Kleinst waterhoen	Porzana pusilla					
Kleinste jager	Stercorarius longicaudus					
Kluut	Recurvirostra avosetta					
Kneu	Carduelis cannabina					
Knobbelzwaan	Cygnus olor					
Koekoek	Cuculus canorus					
Koereiger	Bubulcus ibis					
Kokmeeuw	Larus ridibundus					
Kolgans	Anser albifrons					
Koolmees	Parus major					

de groene ruimte

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>					
Korhoen	<i>Tetrao tetrix</i>					
Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>					
Kraanvogel	<i>Grus grus</i>					
Krakeend	<i>Anas strepera</i>					
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>					
Krekelzanger	<i>Locustella fluviatilis</i>					
Krombekstrandloper	<i>Calidris ferruginea</i>					
Krooneend	<i>Netta rufina</i>					
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>					
Kuifaalscholver	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>					
Kuifduiker	<i>Podiceps auritus</i>					
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>					
Kuifkoekoek	<i>Clamator glandarius</i>					
Kuifleeuwerik	<i>Galerida cristata</i>					
Kuifmees	<i>Parus cristatus</i>					
Kwak	<i>Nycticorax nycticorax</i>					
Kwartel	<i>Coturnix coturnix</i>					
Kwartelkoning	<i>Crex crex</i>					
Lachstern	<i>Gelochelidon nilotica</i>					
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>					
Matkop	<i>Parus montanus</i>					
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>					
Merel	<i>Turdus merula</i>					
Middelste bonte specht *	<i>Picoides medius</i>					
Middelste jager	<i>Stercorarius pomarinus</i>					
Middelste zaagbek	<i>Mergus serrator</i>					
Morinelplevier	<i>Charadrius morinellus</i>					
Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>					
Nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus</i>					
Nonnetje	<i>Mergus albellus</i>					
Noordse gele kwikstaart	<i>Motacilla flava thunbergi</i>					
Noordse pijlstormvogel	<i>Puffinus puffinus</i>					
Noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>					
Noordse stormvogel	<i>Fulmarus glacialis</i>					
Notekraker	<i>Nucifraga caryocatactes</i>					
Oehoe *	<i>Bubo bubo</i>					
Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>					
Oeverpieper	<i>Anthus spinoletta littoralis</i>					
Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>					
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>					
Ortolaan	<i>Emberiza hortulana</i>					
Paapje	<i>Saxicola rubetra</i>					
Paarse strandloper	<i>Calidris maritima</i>					
Papegaaiduiker	<i>Fratercula arctica</i>					
Parelduiker	<i>Gavia arctica</i>					
Patrijs	<i>Perdix perdix</i>					
Pestvogel	<i>Bombicilla garrulus</i>					
Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>					

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Pimpelmees	Parus caeruleus					
Poelruiter	Tringa stagnatilis					
Poelsnip	Gallinago media					
Porseleinhoen	Porzana porzana					
Purperreiger	Ardea purpurea					
Putter	Carduelis carduelis					
Raaf	Corvus corax					
Ralreiger	Ardeola raloides					
Ransuil	* Asio otus					
Regenwulp	Numenius phaeopus					
Reuzenster	Sterna caspia					
Rietgans	Anser fabalis					
Rietgors	Emberiza schoeniclus					
Rietzanger	Acrocephalus schoenobaenus					
Ringmus	Passer montanus					
Rode patrijs	Alectoris rufa					
Rode wouw	* Milvus milvus					
Roek	Corvus frugilegus					
Roerdomp	Botaurus stellaris					
Roodborst	Erithacus rubecula					
Roodborsttapuit	Saxicola torquata					
Roodhalsfuut	Podiceps grisegena					
Roodhalsgans	Branta ruficollis					
Roodkeelduiker	Gavia stellata					
Roodkeelpieper	Anthus cervinus					
Roodkopklauwier	Lanius senator					
Roodmus	Carpodacus erythrinus					
Roodpootvalk	Falco vespertinus					
Rosse franjepoot	Phalaropus fulicaria					
Rosse grutto	Limosa lapponica					
Rotgans	Branta bernicla					
Rotsduif	Columba livia					
Rouwkwikstaart	Motacilla alba yarrellii					
Roze spreeuw	Sturnus roseus					
Ruigpootbuiser	Buteo lagopus					
Ruigpootuil	* Aegolius funereus					
Scharrelaar	Coracias garrulus					
Scholekster	Haematopus ostralegus					
Sijs	Carduelis spinus					
Slangarend	* Circaetus gallicus					
Slechtvalk	* Falco peregrinus					
Slobeend	Anas clypeata					
Smelleken	Falco columbarius					
Smient	Anas penelope					
Sneeuwgans	Anser caerulescens					
Sneeuwgors	Plectrophenax nivalis					
Snor	Locustella luscinioides					
Sperwer	* Accipiter nisus					
Sperwergrasmus	Sylvia nisoria					

de groene ruimte

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Spotvogel	Hippolais icterina					
Spreeuw	Sturnus vulgaris					
Sprinkhaanzanger	Locustella naevia					
Staartmees	Aegithalos caudatus					
Steenarend	Aquila chrysaetos					
Steenloper	Arenaria interpres					
Steenuil	* Athene noctua					
Steltkluut	Himantopus himantopus					
Stormmeeuw	Larus canus					
Stormvogeltje	Hydrobates pelagicus					
Strandleeuwerik	Eremophila alpestris					
Strandplevier	Charadrius alexandrinus					
Tafeleend	Aythya ferina					
Taigaboomkruiper	Certhia familiaris					
Taigarietgans	Anser fabalis fabalis					
Tapuit	Oenanthe oenanthe					
Temmincks strandloper	Calidris temminckii					
Tijftjaf	Phylloscopus collybita					
Toendrarietgans	Anser fabalis rossicus					
Toppereend	Aythya marila					
Torenvalk	Falco tinnunculus					
Tuinfluit	Sylvia borin					
Tureluur	Tringa totanus					
Turkse tortel	Streptopelia decaocto					
Vaal stormvogeltje	Oceanodroma leucorhoa					
Veldleeuwerik	Alauda arvensis					
Velduil	Asio flammeus					
Vink	Fringilla coelebs					
Visarend	* Pandion haliaetus					
Visdief	Sterna hirundo					
Vlaamse gaai	Garrulus glandarius					
Vorkstaartmeeuw	Larus sabini					
Vuurgoudhaantje	Regulus ignicapillus					
Waaierstaartzanger	Cisticola juncidis					
Waterhoen	Gallinula chloropus					
Waterpieper	Anthus spinoletta spinoletta					
Waterral	Rallus aquaticus					
Waterrietzanger	Acrocephalus paludicola					
Watersnip	Gallinago gallinago					
Waterspreeuw	Cinclus cinclus					
Wespendief	* Pernis apivorus					
Wielewaal	Oriolus oriolus					
Wilde eend	Anas platyrhynchos					
Wilde zwaan	Cygnus cygnus					
Winterkoning	Troglodytes troglodytes					
Wintertaling	Anas crecca					
Witbandkruisbek	Loxia leucoptera					
Witbuikrotgans	Branta bernicla hrota					
Witgatje	Tringa ochropus					

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	8	9	10	11	12
Witoogeend	Aythya nyroca					
Witstuitbarmsijs	Carduelis hornemanni					
Witte kwikstaart s.l.	Motacilla alba					
Witte kwikstaart s.s.	Motacilla alba alba					
Witvleugelstern	Chlidonias leucopterus					
Witwangstern	Chlidonias hybridus					
Woudaapje	Ixobrychus minutus					
Wulp	Numenius arquata					
Zanglijster	Turdus philomelos					
Zeearend	* Haliaeetus albicilla					
Zeekoet	Uria aalge					
Zilvermeeuw	Larus argentatus					
Zilverplevier	Pluvialis squatarola					
Zomertaling	Anas querquedula					
Zomertortel	Streptopelia turtur					
Zwarte ibis	Plegadis falcinellus					
Zwarte kraai	Corvus corone corone					
Zwarte mees	Parus ater					
Zwarte ooievaar	Ciconia nigra					
Zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros					
Zwarte ruiter	Tringa erythropus					
Zwarte specht	* Dryocopus martius					
Zwarte stern	Chlidonias niger					
Zwarte wouw	Milvus migrans					
Zwarte zeekoet	Cephus grylle					
Zwarte zeeëend	Melanitta nigra					
Zwartkop	Sylvia atricapilla					
Zwartkopmeeuw	Larus melanocephalus					